

UZASADNIENIE

M. U. został skazany następującymi prawomocnymi wyrokami:

I. nakazowym Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 1 lipca 2003 roku, wydanym w sprawie **VI K 750/03**, za czyn z art. 278 § 1 kk, popełniony 20 grudnia 2002 roku, na karę 10 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu 30 godzin nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w stosunku miesięcznym, którą skazany wykonał w całości;

II. Sądu Rejonowego w Koszalinie z dnia 18 października 2007 roku, wydanym w sprawie **X K 1169/07**, za czyn z art. 178a § 1 kk, popełniony 11 lipca 2007 roku, na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu 30 godzin nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w stosunku miesięcznym oraz zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat, przy czym skazany w całości wykonał karę i środek karny;

III. zaocznym Sądu Rejonowego Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z dnia 3 kwietnia 2008 roku, wydanym w sprawie **VIII K 427/08**, za czyn z art. 178a § 1 kk, popełniony 16 czerwca 2007 roku, na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby oraz zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 4 lat, przy czym skazany wykonał w całości środek karny;

IV. Sądu Rejonowego Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z dnia 7 stycznia 2015 roku, wydanym w sprawie **III K 760/14**, za czyn z art. 279 § 1 kk, popełniony 7 września 2014 roku, na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą skazany odbył w całości w okresie od 3 marca 2015 roku do 29 sierpnia 2016 roku;

V. Sądu Rejonowego Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z dnia 19 sierpnia 2014 roku, wydanym w sprawie **III K 600/13**, zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 15 września 2015 roku, wydanym w sprawie XVII Ka 1308/14, za ciąg 4 przestępstw z art. 279 § 1 kk, popełnionych od 22 do 23 lutego, 22 lutego, 1 marca i 17 marca 2013 roku, na karę 2 lat pozbawienia wolności;

VI. Sądu Rejonowego Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z dnia 26 czerwca 2015 roku, wydanym w sprawie **III K 378/15**, za czyn z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 278 § 1 kk, popełniony 15 lutego 2015 roku, na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby oraz karę 150 stawek dziennych grzywny z art. 33 § 2 kk przy przyjęciu, że wysokość jednej stawki jest równa 10 złotych, przy czym skazany wykonał grzywnę w całości;

VII. Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu z dnia 28 października 2015 roku, wydanym w sprawie **VIII K 1278/14**, zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 31 marca 2016 roku, wydanym w sprawie IV Ka 161/16, za czyny z: **a)** art. 278 § 1 kk, popełniony 22 kwietnia 2014 roku, na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, **b)** art. 278 § 1 kk, popełniony 25 marca 2014 roku, na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, **c)** art. 278 § 1 kk, popełniony w nieustalonym okresie, ale nie później niż 13 listopada 2012 roku, na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, **d)** art. 278 § 1 kk, popełniony w okresie od 26 maja do 2 czerwca 2013 roku, na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, **e)** art. 278 § 1 kk, popełniony w okresie od 11 do 14 listopada 2013 roku, na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, **f)** art. 279 § 1 kk, popełniony 7 kwietnia 2014 roku, na karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, **g)** art. 279 § 1 kk, popełniony 20 marca 2014 roku, na karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym wskazane wyżej kary pozbawienia wolności zostały sprowadzone do kary łącznej 1 roku i 9 miesięcy pozbawienia wolności;

VIII. Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu z dnia 10 lutego 2016 roku, wydanym w sprawie **VIII K 207/15**, za czyn z art. 279 § 1 kk, popełniony w okresie od 31 sierpnia do 1 września 2014 roku, na karę 1 roku pozbawienia wolności,

IX. przy czym wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu z dnia 3 marca 2017 roku, wydanym w sprawie **VIII K 266/16**, połączono jednostkowe kary pozbawienia wolności, orzeczone wyrokami wymienionymi wyżej w punktach **V.**, **VII.** i **VIII.**, i wymierzono skazanemu karę łączną 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia

wolności, którą skazany odbył w części w okresach od 15 listopada 2013 roku do 5 lutego 2014 roku, od 24 do 26 kwietnia 2014 roku i od 29 sierpnia 2016 roku i nadal;

X. Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 9 sierpnia 2017 roku, wydanym w sprawie **XVI K 249/15**, za ciąg 2 przestępstw z art. 279 § 1 kk, popełnionych 18 września 2013 roku i 8 lutego 2014 roku, na karę 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem łącznym z dnia 30 marca 2018 roku, sygn. akt XVI K 44/18, na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 86 § 1 i 4 k.k. oraz art. 89 § 1a i § 1b k.k., art. 91 § 2 k.k. w zw. z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 roku, poz. 396), połączył kary jednostkowe i kary łączne pozbawienia wolności orzeczone wobec skazanego w sprawach opisanych wyżej w punktach VI., IX. i X., tj. wyrokiem Sądu Rejonowego Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu w sprawie III K 378/15, wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu w sprawie VIII K 266/16 oraz wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu w sprawie XVI K 249/15, i wymierzył skazanemu M. U. karę łączną 4 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności (**pkt 1. wyroku**).

Na podstawie art. 577 k.p.k., na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności, zaliczył skazanemu okres pozbawienia wolności w sprawach objętych węzłem kary łącznej, tj. okres zatrzymania w sprawie VIII K 207/15 Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu w dniu 3 grudnia 2014 roku i wykonywania kary łącznej pozbawienia wolności w sprawie VIII K 266/16 Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu od 15 listopada 2013 roku do 5 lutego 2014 roku, od 24 do 26 kwietnia 2014 roku i od 29 sierpnia 2016 roku (**pkt 2. wyroku**).

Na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie o wydanie wyroku łącznego w pozostałym zakresie (**pkt 3. wyroku**), a nadto orzekł o kosztach obrony z urzędu oraz zwolnił skazanego od zapłaty kosztów sądowych (**pkt 4. i 5. wyroku**).

Apelację od powyższego orzeczenia wywiódł obrońca skazanego, zaskarżając przedmiotowy wyrok w punkcie 1. - w części dotyczącej orzeczenia o karze - zarzucając zaskarżonemu wyrokowi:

- naruszenie art. 438 pkt 4 k.p.k. polegające na wymierzeniu skazanemu kary rażąco niewspółmiernej i niezastosowanie w przeważającej części zasady absorpcji w przypadku gdy w przedmiotowej sprawie zachodziły przesłanki do przyjęcia ww. zasady, albowiem pomiędzy czynami skazanego zachodzi ścisły związek podmiotowo-przedmiotowy, pomiędzy łączonymi wyrokami.

Mając na względzie wskazany zarzut, apelujący wniósł o:

- zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez wymierzenie skazanemu kary łącznej w wymiarze 4 lat pozbawienia wolności z zastosowaniem w przeważającej mierze zasady absorpcji,

ewentualnie - na wypadek nieuwzględnienia apelacji w tej części -

- uchylene wyroku łącznego w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Dodatkowo skarżący wniósł o zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym, które nie zostały opłacane nawet w części, według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy skazanego okazała się niezasadna.

Na wstępie niniejszych rozważań stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy ustalił, jakie wyroki skazujące zapadły w stosunku do M. U. i zgromadził niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy dowody, a zwłaszcza akta poszczególnych spraw.

Odnosząc się do apelacji obrońcy skazanego podkreślić trzeba, że jej autor nie kwestionował sposobu połączenia kar w zaskarżonym wyroku łącznym ani też zastosowanego reżimu prawnego, określającego podstawy i rozmiar kary łącznej orzekanej w wyroku łącznym, jak i pozostałych rozstrzygnięć zawartych w wyroku, koncentrując się jedynie na zarzucie rażącej niewspółmierności wymierzonej przez Sąd Okręgowy kary łącznej pozbawienia wolności, co determinowało zakres poniższych wywodów.

Godzi się przypomnieć, iż rażąca niewspółmierność kary, o jakiej mowa w art. 438 pkt 4 k.p.k., zachodzić może tylko wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można było przyjąć, iż zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez sąd pierwszej instancji a karą, jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie dyrektyw wymiaru kary przewidzianych w art. 53 k.k. oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo (por. III KR 254/73, OSNPG 1974, nr 3-4, poz. 51 i aprobatę tego stanowiska: M. Cieślak, Z. Doda, Przegląd orzecznictwa, Pal. 1975, nr 3, s. 64; wyrok SN z 13.02.2003, WK 1/03, OSNKW 2003/323). Od dawna utrwalony też jest pogląd, iż na gruncie przepisu art. 438 pkt 4 k.p.k. nie chodzi o każdą ewentualną różnicę w ocenach co do wymiaru kary, ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby - również w potocznym znaczeniu tego słowa - „rażąco” niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu niedającym się wręcz zaakceptować. Zarzut rażącej niewspółmierności kary jako zarzut z kategorii ocen można zasadnie podnosić tylko wówczas, gdy kara, jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, nie uwzględnia jednak w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy - innymi słowy, gdy w społecznym odczuciu jest karą niesprawiedliwą (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 12.07.2000r., II AKa 116/00, podobnie - wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 19.12.2000r., II AKa 218/00, wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 30.05.2003r., II AKa 163/03, OSA 2003/11/113).

Przeprowadzona w sprawie kontrola odwoławcza wykazała, że brak podstaw do przypisania Sądowi I instancji zarzutu wymierzenia skazanemu niewspółmiernie surowej kary łącznej pozbawienia wolności, i to w stopniu rażącym w rozumieniu wyżej podanym.

Sąd Okręgowy, orzekając o karze łącznej, przy odpowiednim zastosowaniu art. 85 § 2 k.k., art. 86 § 1 i 4 k.k. oraz art. 89 § 1 a i b k.k. (art. 91 § 2 k.k.), w granicach od 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności - czyli od najwyższej podlegającej wykonaniu kary, orzeczonej wyrokiem łącznym, którym połączono kary pozbawienia wolności orzeczone w sprawach III K 600/13, VIII K 1278/14 oraz VIII K 207/15 (vide: punkt IX. zaskarżonego wyroku) - do 5 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności, co stanowi sumę kar jednostkowych i łącznych orzeczonych za wszystkie przestępstwa i ciągi przestępstw, które spełniają warunki do objęcia ich karą łączną w ramach wyroku łącznego (vide: punkt VI., IX. i X. zaskarżonego wyroku), wymierzył skazanemu karę łączną pozbawienia wolności w wymiarze 4 lat i 8 miesięcy, na zasadzie asperacji, a więc pomiędzy zasadą pełnej kumulacji i pełnej absorpcji.

Kara ta w ocenie Sądu odwoławczego mieści się w granicach sędziowskiego uznania w rozumieniu art. 53 § 1 k.k., a nadto w należyтым stopniu uwzględnia okoliczności ważące na jej wymiarze. Sąd I instancji prawidłowo bowiem ustalił i uwzględnił wszystkie okoliczności wpływające na jej wymiar. W należyty sposób oceniając opinię o skazanym i poszczególne skazania przez pryzmat ich przedmiotowych i podmiotowych związków, zasadnie uznał, że nie ma podstaw do zastosowania przy wymiarze kary łącznej postulowanej przez skarżącego reguły zbliżonej do zasady pełnej absorpcji, a więc orzeczenia kary łącznej w dolnych granicach jej wymiaru.

Wskazać należy, a de facto powtórzyć za Sądem I instancji, że przy wymiarze kary łącznej decydujące znaczenie ma związek podmiotowo-przedmiotowy pomiędzy poszczególnymi przestępstwami, za które zostały wymierzone kary podlegające łączeniu. Chodzi tutaj o bliskość kwalifikacyjną i czasową czynów oraz tożsamość osoby (osób) pokrzywdzonych. Im większa występuje zbieżność pomiędzy ww. czynnikami w rozważanych przestępstwach, tym

bardziej kara łączna winna grawitować w kierunku pełnej absorpcji. Nadto, kara łączna stanowić ma syntetyczną, całościową ocenę zachowań sprawcy, będąc właściwą, celową z punktu widzenia prewencyjnego reakcją na popełnione czyny. Pierwszeństwo przy wymiarze kary łącznej winny mieć dyrektywy prewencyjne w odniesieniu do sprawcy, ujęte w art. 53 § 1 kk (por. komentarze do art. 86 k.k.: pod redakcją Andrzeja Zolla, Zakamycze 1998, teza 7; Jacka Giezka, LEX 2007, teza 4; Piotra Kardasa, Zakamycze 2004, teza 20,24,27,46, nadto wyroki Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 20 maja 2008 r. w sprawie II AKA 129/08 i Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 19 października 2007 r. w sprawie II AKA 183/07).

Poglądy te nie straciły na aktualności w obecnym stanie prawnym, w związku z wprowadzonym ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw - art. 85 a k.k., wedle którego orzekając karę łączną, sąd bierze pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Przepis ten, jakkolwiek nadaje dyrektywom prewencji indywidualnej oraz generalnej charakter priorytetowy przy kształtowaniu na podstawie obecnie obowiązujących przepisów kary łącznej, to „(...) nie zawiera enumeratywnego katalogu przesłanek decydujących o wymiarze kary łącznej, a użycie zwrotu "przede wszystkim" pozwala stosować dotychczasowy dorobek doktryny i judykatury, uwzględnić też należy relacje zachodzące pomiędzy prawomocnie osądzonymi czynami, które sprowadzają się do łączącego je związku przedmiotowo - podmiotowego oraz dzielących je odstępów czasowych, tak aby orzeczona kara łączna zawierała w sobie całościową ocenę przestępczej działalności skazanego i we właściwy sposób miarkowała zastosowaną wobec niego represję karną. Suma tych okoliczności decyduje o zastosowaniu przy wymiarze kary łącznej zasady absorpcji, asperacji bądź kumulacji” (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 3 listopada 2016 r., II AKA 148/16, LEX nr 2205972; Wróbel W. (red.), Zoll A. (red.), Kardas P w: Kodeks karny. Część ogólna. Tom I. Część II. Komentarz do art. 53-116, WK, 2016, stan prawny: 2016.08.01, wydanie: V).

Zatem, kara łączna orzekana w wyroku łącznym nadal powinna stanowić swego rodzaju korektę – poprzez pryzmat oceny dotychczasowego przebiegu okresu wykonywania poszczególnych kar jednostkowych – kar zawartych w podlegających łączeniu wyrokach. Jednakże kara łączna nie powinna być postrzegana jako instytucja mająca działać na korzyść skazanego, swoista premia, ale jako instytucja gwarantująca racjonalną politykę karania w stosunku do sprawcy wielości – pozostających w realnym zbiegu – przestępstw. Okoliczności mające miejsce po podlegających łączeniu skazaniach nie są co prawda pozbawione znaczenia (chodzi przede wszystkim o przebieg procesu resocjalizacji sprawcy – zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 30 września 1998r., II AKA 181/98, Prok. i Pr. 1999, z. 4, poz. 24; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 26 kwietnia 1994r., II AKr 26/94, KZS 1994, z. 5, poz. 14), jednakże nie należy przydawać im rangi decydującej. Jest to wyłącznie kryterium subsydiarne – w tym zakresie należy podzielić pogląd wyrażony w orzeczeniu Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 22.11.2006r., II AKA 218/06, KZS 2006/12/23.

Mając na uwadze powyższe, Sąd odwoławczy stwierdza, iż Sąd Okręgowy w należyтым stopniu uwzględnił ww. kryteria. Zauważyć należy, że w niniejszym przypadku związek podmiotowo-przedmiotowy zachodzący pomiędzy poszczególnymi, prawomocnie osądzonymi czynami z jednej strony przemawia na korzyść skazanego – na co wskazuje ich podobieństwo rodzajowe (wszystkie stanowią przestępstwa przeciwko mieniu – kradzieże zwykłe lub z włamaniem) i zbieżność czasowa (odstępy do kilku miesięcy, częściowo w ramach ciągów), a z drugiej strony okoliczność, że zbiegające się przestępstwa zostały popełnione na przestrzeni dwóch lat i trzech miesięcy (od listopada 2012 roku do lutego 2015 roku), jak również globalna ich ilość – przemawiają zdecydowanie na jego niekorzyść. Wprawdzie skarżący trafnie wywodzi, że w ramach analizowanego zbiegu skazany dopuścił się wyłącznie 15 a nie 23 przestępstw, zauważyć jednak należy, że nie sposób abstrahować od całokształtu kryminalnej przeszłości skazanego, którą Sąd orzekający zasadnie poczytał mu na jego niekorzyść, jako jeden z elementów prognostycznych przemawiających za odejściem od zasady absorpcji na rzecz zasady kumulacji. Analogicznie należało ocenić rozpiętość czasową popełnionych przez skazanego – naturalnie w ramach rozważanego zbiegu – przestępstw. Wbrew bowiem odmiennym zapatrywaniom skarżącego, popełnienie aż 15 przestępstw w odstępach kilkumiesięcznych, a nawet

kilkutygodniowych, świadczyło o znacznym natężeniu złej woli u skazanego i determinacji w osiągnięciu przestępczych celów, co słusznie Sąd orzekający poczytał na niekorzyść skazanego.

W świetle powyższego za trafną należało uznać konstatację Sądu Okręgowego, iż dotychczasowy sposób życia M. U. wskazuje na to, że jest on sprawcą wielokrotnym, notorycznym, mającym łatwość w odejmowaniu decyzji o naruszeniu obowiązującego porządku prawnego, nieumiejącym wyciągać wniosków z dotychczasowych doświadczeń z wymiarem sprawiedliwości, w tym orzekanych kar o charakterze wolnościowym, co dowodzi, że jest on osobą niepoprawną i w znacznym stopniu zdemoralizowaną.

W ocenie tej utwierdza dotychczasowy przebieg wykonywanych kar. Z aktualnej Opinii o skazanym z Zakładu Karnego we W. (vide: k. 190-193) wynika, że zachowanie skazanego w trakcie odbywania kary jest zmienne – M. U., mimo że był wielokrotnie nagradzany regulaminowo, to osiem razy był karany dyscyplinarnie; wprawdzie przestrzega ustalonego regulaminu odbywania kary i nie przynależy do subkultury więziennej oraz poprawnie układa relacje interpersonalne, to zadania wynikające z indywidualnego programu oddziaływania wykonuje w różnym stopniu i z przeciętnym zaangażowaniem; nie potrafi także utrzymać zatrudnienia, mimo ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego i naprawienia szkód, choć stara się podnosić swoje kwalifikacje zawodowe, co zważywszy na dominujący charakter popełnionych przez niego przestępstw przeciwko mieniu jest akurat dobrym czynnikiem prognostycznym. Nie sposób jednak pominąć tego, że stosunkowo niedawno (23 kwietnia 2018 roku) M. U., za popełnione przekroczenie, został zdegradowany z zakładu karnego półotwartego do zamkniętego, co jednoznacznie świadczy o opornie przebiegającym procesie jego społecznej readaptacji. Niewątpliwie od czasu wyrokowania w I instancji zachowanie skazanego uległo zmianie in plus, jednakże nie w stopniu pozwalającym na postawienie pozytywnej prognozy kryminologicznej.

Oczywiście zgodzić należy się ze skarżącym, że sama opinia penitencjarna – analogicznie jak sam związek czasowo-przedmiotowy zbiegających się przestępstw – jest zaledwie jedną z przesłanek wymiaru kary łącznej i jej negatywny charakter nie przemawia automatycznie za zastosowaniem przy wymiarze kary łącznej zasady kumulacji, czy nawet asperacji w wymiarze do niej zbliżonym. Sąd odwoławczy podziela jednak pogląd, iż popełnienie więcej niż dwóch przestępstw jest istotnym czynnikiem prognostycznym, przemawiającym za orzekaniem kary łącznej surowszej od tej wynikającej z dyrektywy absorpcji, którą to należy stosować bardzo ostrożnie, biorąc pod uwagę negatywną co do sprawcy przesłankę prognostyczną, jaką jest właśnie popełnienie kilku przestępstw. W przeciwnym wypadku wymiar kary wynikającej z zasady absorpcji prowadziłoby do premiowania sprawcy popełniającego nie jedno, a więcej przestępstw, zatem prowadziłoby do praktycznej bezkarności innych zachowań zabronionych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 20 maja 2008 r. II AKa 129/08, Biul.SAKa 2008/3/8). Okoliczność tę zresztą miał także w polu widzenia Sąd orzekający, który zasadnie odwołał się do utrwalonej u skazanego tendencji do łamania obowiązującego porządku prawnego i fiaska dotychczasowych oddziaływań resocjalizacyjnych, wskazując na uprzednią wielokrotną karalność skazanego (dziewięciokrotną) i dotychczasową bezskuteczność poprzednio orzekanych kar wolnościowych i stosowanych środków probacyjnych. Tymczasem skarżący skrzętnie pomija fakt, iż skazany był jak dotąd karany za łącznie 23 przestępstwa – tak w kraju, jak za granicą - eksponując to, że w ramach analizowanego zbiegu dopuścił się „jedynie” 15, co dodatkowo osłabia siłę jego argumentacji.

Na gruncie znowelizowanych przepisów zachowuje aktualność pogląd, że niezależnie od możliwości zastosowania przy wymiarze kary łącznej zasady pełnej absorpcji, asperacji jak i zasady pełnej kumulacji, oparcie wymiaru kary na zasadzie absorpcji lub kumulacji traktować należy jako rozwiązanie skrajne, stosowane wyjątkowo i wymagające szczególnego uzasadnienia. Natomiast priorytetową zasadą wymiaru kary łącznej powinna być zasada asperacji (por. A. Marek: Komentarz, Kodeks karny, Warszawa 2004 rok s. 293; wyrok SN z 2 grudnia 1975 roku Rw 628/75, OSNKW 1976/2/33, wyrok SA w Katowicach z dnia 13 listopada 2003 roku, II AKa 339/03, LEX nr 183336; wyrok SA w Lublinie z dnia 27 kwietnia 2006 r., II AKa 80/06, LEX nr 183575). Bez wątplenia analizowana sprawa nie stanowi wyjątkowego przypadku, uzasadniającego odstępnie od powyższej zasady.

Kierując się powyższymi zapatrywaniami, jak również odwołując się do prawidłowo ustalonych i w należyтым stopniu uwzględnionych przez Sąd Okręgowy okoliczności relewantnych z punktu widzenia wymiaru kary łącznej w wyroku łącznym, Sąd Apelacyjny uznał, że orzeczona wobec skazanego M. U. kara łączna w wymiarze 4 lat i 8 miesięcy

pozbawienia wolności, na zasadzie asperacji, jest karą na pewno nie łagodną, ale nie czyni to ją nazbyt surową i to w stopniu rażącym. Z jednej bowiem strony pozwala ona unikać nieuzasadnionego premiowania sprawcy popełniającego kilka przestępstw - do czego prowadzi dyrektywa absorpcji oznaczająca w istocie wymiar kary za jedno z pozostających w zbiegu przestępstw oraz praktyczną bezkarność w zakresie pozostałych; z drugiej pozwala uniknąć konsekwencji w postaci kumulacji dolegliwości wynikających z orzeczonych jednostkowymi wyrokami kar, a tym samym naruszenia zasady racjonalności wymiaru kary i zasady humanitaryzmu stosowania kar i środków karnych oraz poszanowania godności człowieka - do czego prowadzi oparcie wymiaru kary łącznej na dyrektywie kumulacji.

Tak ukształtowana kara jest więc w ocenie Sądu Apelacyjnego karą sprawiedliwą i należyście wyważoną, która nie razi swoją surowością i zapewnia realizację celów kary - tak indywidualno, jak i ogólnoprewencyjnych.

Reasumując – zarzut obrońcy skazanego w gruncie rzeczy miał charakter polemiczny i w żadnej mierze nie podważał słuszności zapadłego w sprawie rozstrzygnięcia.

Z tych względów wyrok w zaskarżonej części, na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. utrzymano w mocy – punkt I. wyroku.

Pozostałych rozstrzygnięć zawartych w zaskarżonym wyroku skarżący nie kwestionował, a i Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw ku temu, by czynić to z urzędu - zbędnym jednak było utrzymywanie go w mocy w niezaskarżonej części. W wypadku zaskarżenia wyroku w części – w pozostałej, niezaskarżonej części staje się on prawomocny. Nie można więc w tej części utrzymać go w mocy, skoro tę moc, z racji prawomocności, już ma. Nie zmienia tego fakt, że z urzędu sąd odwoławczy kontroluje wyrok poza granicami zaskarżenia w wypadkach przewidzianych w ustawie (art. 433 § 1 in fine). Jest to bowiem kontrola „niewidzialna”, która w wypadku niestwierdzenia uchybień podlegających uwzględnieniu z urzędu nie znajduje swojego odzwierciedlenia w treści wyroku sądu odwoławczego (tak Dariusz Świecki w: Komentarz do art.437 Kodeksu postępowania karnego, teza 3., stan prawny: 2018.07.01).

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie § 17 ust. 5 w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu w zw. z art. 634 k.p.k., zasądzając z tego tytułu na rzecz obrońcy kwotę 147,60 zł (w tym 23 % VAT), stosownie do poniesionego nakładu pracy (punkt II. sentencji). Wydatkami tymi, jak i pozostałymi wyłożonymi tymczasowo przez Skarb Państwa w toku postępowania drugoinstancyjnego, Sąd Apelacyjny postanowił obciążyć ostatecznie Skarb Państwa, i w myśl przepisów art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. zwolnił skazanego od obowiązku zapłaty na rzecz Skarbu Państwa wydatków za postępowanie odwoławcze (punkt III. wyroku). Rozstrzygając o powyższym, Sąd II instancji miał na uwadze, że skazany przebywa w izolacji penitencjarnej, gdzie nie jest zatrudniony odpłatnie a ciężą na nim liczne zobowiązania majątkowe, wobec czego ich uiszczenie byłoby dlań zbyt uciążliwe.

Kierując się powyższym, orzeczono jak w sentencji.

Izabela Pospieska Maciej Świergosz Grzegorz Nowak